

AZ ORATÓRIUM ÁLTALÁNOS MŰKÖDÉSE A DON BOSCO ISKOLÁBAN

Bosco Szent János pedagógiai módszere a mi iskolánkban is a négy alappillér megvalósításával formálja a fiatalok életét, egymást kiegészítve és felerősítve. A befogadó otthon, azaz a támogató családot, a kollégium és az életre nevelő iskola biztosítja. Az evangelizáló közösség, - mert minden embernek szüksége van, hogy kimondhassa, „én odatartozom” – támogatja az közösségi érzést, ebben segít a vallásos nevelés. Az oratórium barátkozásra, játékra, szabadidő aktív eltöltésére alkalmas hely, amely formálja az egyéniséget, kialakítja a személyes kapcsolatokat, közösséget teremt.

„... a fiatalokért érzett nevelői szenvedélyben rejlik az oratórium titka tegnap és ma: feltenni egy egész életet, örömmel és számígtatások nélkül a fiatalok emberi és keresztényi kiteljesüléséért.”¹

A szalézi elhivatottság, Don Bosco ma is sugárzó lelkülete, egy gyermekkori álom beteljesülése, egy családi hangulatú hely mind egyszerre jelentik, a Don Bosco Iskola oratóriumát. A hely ahol a középpontban a gyermek áll, ahol a gyermeki kíváncsiságra építenek, ahol szeretettel fogadnak, ahol játék és vidámság hangja tölti be a teret, ahol elcsendesedhetsz és kérned sem kell, segítséget kapsz.

A fiatalok szemével nézve a nálunk működő oratórium egy olyan hely, ahol összegyűlhetnek játszani, beszélgetni, eltölteni az idejüket, hasznos dolgokat csinálni, egy-egy felnőtt vagy kortárs segítő vigyázó, óvó tekintetnek kíséretében. Egy igazi szalézi szabadidőközpont. Lehet sportolni, csocsózni, sakkozni, de fontos a zene is. Akár filmezhetnek is, vagy segítséget kérhetnek az iskolai feladatainkhoz, a kézműveskedés több formája is jelen van. Az oratórisata fiatalok igazi kis társaságot alkotnak, barátságok szövődnek, és egymástól is tanulnak. Ez az a hely ahol jól érezhetik magukat, ahol értelmesen eltölthetik a szabadidejüket. A sokszínűségét nehéz összefoglalni, de valamennyi tevékenységnek a célja: hitben és szeretetben növekedni, a közösséghez való tartozással felkészülni és felkészíteni a keresztény felnőtt létre.

Ahogy Don Bosco mondotta: *„...a mi nevelési célunk, hogy jó keresztényeket és becsületes állampolgárokat faragjunk a gyerekekből. „*

---

¹ Gianni Ghiglione: Don Bosco oratóriuma. Ford.: Segítő Szűz Mária Leányai. 37.o.

Umberto Eco nem habozott Don Boscót zseniális újítónak nevezni, aki új formát talált ki a közösségi együttlétre: az Oratóriumot. Az ilyen forradalom – írta 1984-ben – tökéletes gépezet, amelyben minden közlekedő csatorna, a játéktól a zenéig, a színháztól az újságig sajátként üzemel.

Az oratórium működése Kazincbarcikán, több szálon fut, hiszen tanév közben hétköznapi délutánonként a város általános- és középiskolás korosztályát várják a szalézi atyák, szerzetesek, segítők, animátorok az iskola épületében. Több évre visszanyúló hagyománya van a nyári oratóriumnak, amelynek szintén az iskola épülete ad otthont, rendkívül gazdag és sokrétű program megvalósításával, animátoraink lelkes segítségével.

A Balajton működő oratórium jó példája annak, hogy nem szükséges, a közvetlen kapcsolódás egy szalézi intézményhez. Ebben a kis, 490 főt számláló zsákfaluban 2009-ben kezdődött el egy szalézi munkatárs kezdeményezésére az oratórium. A gyerekekre és rajtuk keresztül kihat az egész családra, kötődés alakul ki az iskola felé, egy olyan társadalmi közegben, ami az iskolával szemben nem támaszt nagy igényeket. Az oratórium légkörén keresztül, kialakul egy pozitív érdelemi kapcsolat az iskola iránt. Az oratórium lehetőséget ad, hogy évközben bárki bekapcsolódhat a már kialakult közösségbe. Egy feltétele van, hogy a közösség által meghatározott oratóriumi szabályokat és házirendet elfogadja. Az új oratóristaként bekapcsolódó gyermekeket nem a felnőttek, hanem a már kialakult közösség fiataljai próbálják meg formálni. Szeretettel, örömmel fordulnak az érkező fiatalok felé, magatartási, viselkedési problémák esetén nagy toleranciával próbálják bekapcsolni és formálni a közösség képére. Az oratóriumban heti rendszerességgel találkoznak a fiatalok, amit meghatároz a fiatalos lelkület, vidámság, játék, tanulás és hittan. Nyáron egy-két hetes oratórium működik, ahol meghatározó az animátorok munkája. A fiatal animátorok, nem csak irányítják a programokat, hanem szervezik és aktívan személyesen is részt vesznek benne. Tovább erősíti az iskolával az érzelmi szálakat, hogy a Don Bosco iskola diákjai adják ugyanabból a társadalmi rétegből az animátorokat. A kíváncsi szülők bármikor betekinhetnek az oratórium mindennapjaiba, ezzel is közelebb kerülve az iskola pedagógusaihoz és diákjaihoz. Az így kialakult személyes kapcsolatokon keresztül könnyebb a szülő figyelmét az iskola élet személyiség formáló szerepére felhívni. Az érdektelen szülőből lassan támogató, iskolabarát szülő válik, aki számára fontos a gyermeke iskolai sikeressége. Ily módon az oratórium kihat, és bekapcsolja az egész családot a társadalom vérkeringésébe. A balajti oratóriumban közösen készülnek és ünnepelek meg különböző ünnepeket, ami ma már áthatja a falu életét is. Ennek hatására több szülő újra

iskolapadba ült, képzi magát és fontossá vált számukra a munkába állás. A családok szemléletmódja megváltozott, jó példát mutatva a gyermekeik számára.

Oratórium (Balajt)

Oratórium (Balajt)

A szalézi pedagógia szemszögéből vizsgálva az oratóriumban zajló valamennyi tevékenységeknek a teljes személyiségre ható nevelő és oktató célja van. Don Bosco nyomdokain haladva lehetőség nyílik:

- **Ifjúságpasztorációra**
- **Egészséges életmód iránti igény kialakítására**
- **Tanulásfejlesztésre**
- **Személyiségfejlesztésre**

Ezek a tevékenységek szinte elválaszthatatlanok egymástól, hiszen a keresztény szalézi pedagógia célja a személyiségformálás annak érdekében, hogy a fiatalok szíve megnyíljon, képessé váljon a szeretet elfogadására, a bizalomra, a hitben való megerősödére. A tanulmányi, szociális, kulturális és lelki segítséget nyújtás olyan módja, ami szinte észrevétlenül, egymással összhangban gazdagítja a személyiséget, segíti az iskolai sikerességet és a keresztény értékrendszer szellemében nevel. Az oratórium az iskolán kívüli nevelés fontos színtere sajátos légkörével, irányelveivel, programjaival, mégis érezhető szimbiózisban él a Don Bosco Iskolával. Az alapokat maga Don Bosco rakta, a megelőző módszere, miszerint az állandó, segítő jelenlét, az odafordulás, a családiasság, a szeretet és a megelőző módszer jelentősen hozzájárulnak a fiatalok iskolapadba ültetéséhez, valamint azon kompetenciák elsajátításához, amelyek a szakma vagy az érettségi megszerzéséhez szükségesek, ily módon csökkentve a társadalom perifériájára való szorulást, de növelve az értékes tagként való reintegrálódást, hozzájárulva a térség felzárkózásához. Valamennyien feladatunknak tekintjük a roma, a hátrányos helyzetű fiatalok befogadását, megszólítását az együttélés modellértékű helyzetének megteremtését. Szükségét éreztük, hogy a diákok egyéni szükségleteit figyelembe vevő, olyan innovatív oktatási-nevelési módszereket alkalmazzunk, amelyek a „don boscói” pedagógiával összhangba hozhatók. Ez az újszerűség képes lehet a korábbi kudarcélmények háttérbe szorítására, motiváló erővel bír, serkenti a logikus gondolkodásmódot, így felerősíti az integrációt. Az oktató-nevelő pedagógiai munkának azonban a fiatalok teljes életére hatnia kell, tehát a szociális-mentális problémáik kezelése is szükséges. Ezért elsődlegesen a fiatalok igényeiből, elvárásaiból indulunk ki, hiszen ezekre reagálva lehet őket bevonni közös életterünk, mindennapjainak alakításába, formálásába. *„Szeretet nélkül nincs bizalom, bizalom nélkül nincs nevelés.”*

Fiataljaink, oratoristáink nagy része, eltérő okokból fakadó - családi háttér, szociokulturális, életvezetési, eltérő értékrend - problémákkal küzd. Sok esetben szülők alacsony iskolázottsága miatt hiányzik a tanulásra vonatkozó pozitív példa, így a diákok jelentős százaléka motiválatlan, jövőkép nélküli, és e rétegeknél gyakoriak a lelki problémák is. A jellemzők között funkcionális kapcsolatok mutathatók ki: alacsony jövedelem, krónikus munkanélküliség, gyenge énkép, felelőtlen életvitel. A hátrányok leküzdéséhez fontos a megfelelő, motiváló feltételek megteremtése, a családi légkör kialakítása, hogy a hozzánk érkező fiatalok érezzék már az első pillanattól, hogy itt mindenki fontos, értékes és szilárdan hisszük, hogy mindenki tehetséges, ügyes valamiben. Eredendően minden gyermekben ott vannak azok a belső adottságok, amelyek a szeretetteljes nevelés hatására felszínre kerülhetnek és képessé tesznek mindenkit a társadalomba való beilleszkedésre és boldogulásra. Ahogyan Don Bosco már korán felismerte, a fiatalokkal dolgozók személye meghatározó, hiszen egyenrangú társa, ugyanakkor támasza és segítője. Nagyon fontos tényező a kialakuló emberi kapcsolatok mélysége, hiszen csak akkor lehet sikeres az oratóriumi munka, ha a fiatalok képessé válnak az elfogadásra. Oratóriumunk tehát a szalézi pedagógia eszköztárával formálja a személyiséget, ami elengedhetetlen feltétele a társadalomba való integrációnak. A keresztényi szemlélet olyan helyzetet tud teremteni, ahol érvényesül az igazságosság, szeretet, elfogadás és befogadás.

Don Bosco szeretetpedagógiájának, lelkiségének sajátos eszközei, ahogyan az oratóriumban megjelennek:

Don Bosco meggyőződése alapján, a bizalom az egész nevelés alapja. A tekintély nem a büntetéstől való félelemre, hanem a szeretetre épül. A szalézi lelkületű pedagógusok a büntetést csak legvégső esetben tartják megengedhetőnek, csak akkor, ha már semmilyen más eszköz nem vezet eredményre. Nincs büntetés addig, amíg minden más nevelői eszközt nem alkalmaztak. A fiatalokat a szív oldaláról kell megközelíteni, szeretettel, szelídséggel. A fegyelmezésre, ha valóban elkerülhetetlen, akkor egy kedvező alkalommal kerül sort. Nem azonnal, a tett után, mert a fiatalnak időt kell engedni a meggondolásra, magába szállásra, belső javulásra. A pedagógusnak is szükséges a várakozás, mert a gyermekek ösztönösen érzik, hogy csak a tárgyilagos észnek van joga büntetni, nem pedig az indulatnak, ezért a látszatát is kerülni kell annak, mintha indulatból, önzésből büntetnénk. A fiatal így nem a büntető személyt látja benne, hanem azt az embert, aki neki jót akar és a jó útra szeretné terelni. Ha büntetni kell, akkor meg kell adni a reményt a hibázónak, hogy újra kezdhesse, más alapokra fektesse eddigi tevékenységét, ezért a büntetés mellé adunk egy kis biztatást, lehetőséget, hogy van egy jó út

is, amin mi is segítünk járni. A fegyelmezés után egy szeretetteljes tekintettel vagy biztató szóval többet lehet elérni, mint sok dorgálással.

A szalézi asszisztencia nem egyenlő a felügyelettel. A tevékenységek közötti szünetekben az animátorok, segítők, pedagógusok nem külső szemlélők nem, mint felügyelők vannak jelen, hanem együtt töltik ezt az időt is a gyermekekkel, kötetlenül bekapcsolódva és alkalmazkodva a gyermeki cselekedetekhez. Fontos, hogy tudjanak együtt nevetni, vigadozni a diákokkal, önfeledten mosolyogni, ha szükséges őszintén vigasztalni. A szórakozás idejének szabadsága, az erkölcsös és egészséges élet a fegyelem fenntartásának leghatékonyabb eszköze. Ha indokolt, bensőséges barátként álljon a gyermekek rendelkezésére, és óvja meg őket attól, hogy hibát kövessenek el.

A „fülbé súgott szó”: jelentősége abban a személyes kapcsolatban rejlik, ami a pedagógust a fiatalhoz fűzi. Ha képesek vagyunk megismerni a ránk bízott gyermeket, akkor felismerjük azt a pillanatot, amikor lelke nyitott az intő vagy éppen buzdító szóra és ezek sajátos bizalmi légkört teremtenek.

Szeretettel jóra serkenteni a fiatalokat mielőtt még téves útra térhetnének, érdeklődésüket jó és hasznos útra terelve megelőzni a rosszat. A játék és a sport megtanít elfogadni és betartani a szabályokat, hogy mindenki kifejezhesse a saját kreativitását és fantáziáját. A játékosság lehetőséget ad az ismeretszerzésre az egészséges versenyszellem kialakítására. Az értelmi és érzelmi intelligencia oly módon fejlődik, hogy a gyermekek észrevétlenül sajátítják el az ismereteket, akár a modern technika vívmányai, digitális eszközök használatával.

A kazincbarcikai Don Bosco Iskola számára az oratórium nagy lehetőség, hiszen egyszerre jellemzi a **széles körű befogadás**:

- a legkülönbözőbb társadalmi rétegekből érkező fiatalok megtalálhatják itt az igényeiknek megfelelő szabadidős tevékenységeket, különös tekintettel azokra, akiknek a legnagyobb szükségük van segítségre személyes kibontakozásukhoz
- a fiatalok itt érezhetik, hogy ők a programok és események főszereplői, itt minden értük van
- az itt kialakult személyes kapcsolatok, barátságok gazdagsága kisugárzik a környéken lakó fiatalokra, és így az oratórium életük egyik fontos helyévé válik, ahol megtalálják kérdéseikre és igényeikre a választ

a keresztény jelenlét:

- jelenlét a fiatalok sajátos világában
- jelenlét, amely nevelői és evangelizációs programjával választ tud adni a kor legégetőbb kérdéseire
- jelenlét, amely elősegíti a párbeszédet

a nevelői - pasztorációs közösség:

- amely képes a fiatalok világához közel kerülni
- rugalmasságával és kreativitásával képes megteremteni a változatosság és közvetlenség légkörét
- a fiatalokkal szemben személyre szólóan figyelmes és elfogadó, tágas lehetőségeket teremt nekik
- missziós lendülettel és lelkiülettel fordul a még megszólításra váró fiatalok felé

személyre szabottság a nagyobb hatékonyság érdekében:

- életkor szerint
- érdeklődés szerint (kultúra, kézműves foglalkozások, sport, játék, léleképítés)
- az oratóriumi közösséghez való tartozás tudatosságának mélysége szerint - animátorok képzése –

felelősségvállalásra való nevelés

- szilárd meggyőződés fontos értékekre vonatkozóan (becsületesség, kötelességtudás, mások tiszteletben tartása, segítőkészség);
- az őt körülvevő világra való odafigyelés (munka, lakóhely, család, Egyház), és ennek életében való részvételi szándék.

Oratórium (személyre szabottság)

Forrás: www.don-bosco.sulinet.hu

Oratórium (kézműveskedés)

Forrás: www.don-bosco.sulinet.hu

Oratórium (zene,ének)

Forrás: www.don-bosco.sulinet.hu

Oratórium (sport,játék)

Forrás: www.don-bosco.sulinet.hu

Oratórium (jelenlét és együttlét)

Forrás: www.don-bosco.sulinet.hu

A gyerekek nagyon pozitívan fogadják a „don boscói” lehetőséget, büszkék arra, hogy az oratórium életének részesei lehetnek, örülnek a segítségnek és az esetek többségében élnek is vele. Elmondhatjuk, hogy fiataljainknak szükségük van, igényelnek egy olyan helyet, ahol otthonra lelnek, melegséget éreznek, ahol jó szót, biztatást kapnak, ahová a barátaikat is szívesen hívják. Tanulhatnak az életről, lelki feltöltődést, hitbeli megerősítést kaphatnak, és barátként együtt lehetnek.

Ez egy olyan hely ahol egyszerűen csak jobbnak érzik magukat. Mert itt napról napra történhetnek és történnek csodák.

„Az Oratórium Don Bosco szíve volt! Az Oratórium ma mindazok szíve, akik, mint ő, örömmel tudják magukat oda ajándékozni.”